

[Ellisabeth Arnold]

noget, der kunne bruges som et springbræt til en ny start i erhvervslivet. Tilbud om uddannelse og omskoling, som kunne have forbedret de lediges muligheder på lang sigt, spillede en meget beskedent rolle. Der var åbnet for muligheder for omskoling og uddannelse gennem § 65 i arbejdsløshedsforsikringsloven, men i praksis benyttedes ordningen meget lidt.

Det Radikale Venstre har igen og igen påpeget, at den ensidige vægt på at sikre dagpengereetten var for passiv en strategi over for det efterhånden permanente arbejdsløshedsproblem. De ledige henvistes til en passiv forsøgelse i stedet for at få reelle tilbud om at komme over i noget fremadrettet. I Sverige drog man allerede for mange år siden den konklusion, at de ressourcer, samfundet anvendte til bl.a. dagpenge, var langt bedre anvendt i forbindelse med en aktiv uddannelsesindsats for de ledige.

I Danmark gik starten på den aktive arbejdsmarkedspolitik i foråret 1985, hvor den daværende regering sammen med Det Radikale Venstre gennemførte muligheden for at bevare dagpengereetten samtidig med, at man uddannede sig eller startede egen virksomhed.

Fra radikal side blev det fra starten understreget, at vi nu betrødte nye veje i arbejdsmarkedspolitikken, at der var tale om en forsøgslovgivning, og at ordningen skulle revideres efter en tid på baggrund af de indhøstede erfaringer.

En analyse af ordningens første virkninger forelå sidste forår og viste et par tydelige tendenser: Den nye iværksætterydelse var blevet en succes, hvad mange ville have forsvoret. Uddannelsesstilbudene derimod viste sig at være en blanding af succes og fiasko, idet de, der, før ledigheden indtraf, havde en god uddannelsesbaggrund, var flittige til at udnytte ordningens muligheder, mens de, der ikke på forhånd havde nogen uddannelse af betydning og kun havde nødtørftige skolekundskaber, slet ikke følte sig tiltrukket af ordningens uddannelsesstilbud.

Jeg citerer fra rapporten:

»Hovedbarrieren for mange af de ufaglærte er for det første deres kortvarige skolebaggrund og for det andet deres manglende tiltro til, at uddannelse vil forbedre deres beskæftigelsesmuligheder.«

Der er selvfølgelig noget, der er helt galt, når de, der burde have mest glæde af uddannelsesstilbudet, slet ikke tror på, at det nytter noget overhovedet.

Derfor gav Det Radikale Venstre allerede sidste sommer sin tilslutning til, at arbejdsministeren forbedrede vejlednings- og informationsarbejdet ved ordningen. Den fremrykning og intensivering af indsatsen, som herigennem er sket, rummer et væsentligt bidrag til at modvirke, at langtidsledighed overhovedet opstår. Der er således indført et forebyggende element i denne del af arbejdsmarkedspolitikken.

Arbejdsministerens redegørelse rummer imidlertid forslag til en række yderligere forbedringer, således at effekterne af det aktive element i ordningen bedres. Jeg vil nævne fremrykningen tidsmæssigt i ledighedsperioden af uddannelsesstilbud og iværksætterydelse, muligheden for, at unge også kan få iværksætterydelse, muligheden for at få et uddannelsesstilbud før arbejdstilbud, og at der kan tilbydes en længere periode med uddannelsesyndelse.

For at imødekomme ønsker fra de ledige, der føler, at de har en alder, der gør uddannelse meget lidt attraktiv, er der endvidere lagt op til, at aldersgrænsen for valgfrihed mellem uddannelsesstilbud og arbejdstilbud nedsættes fra 55 til 50 år. Også muligheden for at få et andet arbejdstilbud efter modtaget uddannelsesstilbud bliver nu åbnet, og der er foreslået særlige overgangsordninger for de ledige, som endnu ikke har kunnet nå at drage nytte af den nye, intensiverede indsats.

Nogle af disse forslag kunne vi fra radikal side allerede i efteråret give en positiv modtagelse, da de blev præsenteret ved Folketingets åbning, andre kan vi først hilse velkommen i dag, da arbejdsministerens lovforslag som bekendt lige netop ikke nåede frem til førstebehandling – på grund af udskrivning af valget.

Jeg synes, der er grund til at understrege, at disse forslag samlet indebærer en meget væsentlig forbedring af den hidtidige ordning. Vægten lægges på en hurtigere, mere omfattende og ikke mindst mere differentieret uddannelsesindsats. Specielt det sidste har stor betydning for de grupper af ledige, som har haft svært ved at føle sig tiltrukket af de hidtidige tilbud.

Tilbage er der imidlertid en række problemer, som må overvejes grundigt, før Folketinget kan sætte punktum for denne lovrevision. Specielt er der grund til at understrege, at hele uddannelsesstilbudsordningens succes – og den ønsker vi virkelig fra radikal side – afhænger af,